

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського»
Національний університет «Чернігівський колегіум
імені Т. Г. Шевченка»
Professional association of kinetotherapists and manual therapist from
republic of Moldova
Uniwersytet Szczeciński (Polska)
University of Bucharest (Romania)
Навчально-науковий інститут фізичної культури, спорту та
реабілітації
Кафедра фізичної реабілітації, біології і охорони здоров'я

АДАПТАЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

З Б І Р Н И К
НА У К О В И Х П Р А Ц Ї
XV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ,
присвяченої
105-річчю з дня заснування кафедри фізичної реабілітації,
біології і охорони здоров'я та
60-річчю створення лабораторії функціональної діагностики
імені професора Т. М. Цонєвої
19–20 вересня 2024 року
м. Одеса
Частина 2
Одеса – 2024

УДК 796611.7–053.67(063)

Рецензенти:

- **С. П. Гвоздій** – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова;
- **І. Л. Ганчар** – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри спортивних дисциплін Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

Головний редактор

Босенко Анатолій, доктор педагогічних наук, кандидат біологічних наук, професор

Редакційна колегія:

Коробейніков Георгій	доктор біологічних наук, професор (Німеччина-Україна)
Лизогуб Володимир	доктор біологічних наук, професор (Україна)
Магльований Анатолій	доктор біологічних наук, професор (Україна)
Михалюк Євгеній	доктор медичних наук, професор (Україна)
Носко Микола	доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Орлик Надія	кандидат біологічних наук, доцент (Україна)
Потоп Володимир	доктор педагогічних наук, професор (Румунія)
Приймаков Олександр	доктор біологічних наук, професор (Польща)
Топчій Марія	кандидат біологічних наук, доцент (Україна)
Холодов Сергій	Кандидат педагогічних наук, доцент (Україна)

Адаптаційні можливості дітей та молоді: збірник наукових праць XV Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 105-річчю з дня заснування кафедри фізичної реабілітації, біології і охорони здоров'я та 60-річчю створення лабораторії функціональної діагностики імені професора Т. М. Цонєвої Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, 19–20 вересня 2024 року, Ч. 2) / голов. ред. А. І. Босенко. Одеса: Університет Ушинського, 2024. 328 с.

У збірнику наукових праць конференції представлені роботи широкого кола фахівців з сучасних проблем фізичного виховання і спорту. В статтях розкриваються медико-біологічні, фізіолого-гігієнічні, психолого-педагогічні та валеологічні основи розширення адаптаційних можливостей дітей та молоді, зміцнення їх здоров'я, а також питання підготовки фахівців за відповідними напрямками.

Рекомендовано до друку вченою радою ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (*протокол № 3 від 31.10.2024 року*)

УДК: 796611.7–053.67(063)

ЗМІСТ

Абрамян Н. Д., Попова Р. К. Психологічний супровід розвитку резильєнтності студентів.....	6
Босенко А. І., Топчий М. С. Рівень мотивації сучасних учнів старшої школи до занять з фізичного виховання.....	13
Бабак С. В., Любчик О. С. Роль кверцетину у функціонуванні організму та його відновленні.....	20
Бабова І. К. Рекомендації Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) щодо щоденної фізичної активності для різних груп населення.....	27
Банах В. І. Деякі засадничі положення щодо персоналізації фізичного виховання здобувачів у закладах вищої освіти.....	32
Балим О. А. Ігрові та корекційні аспекти уроків ЛФК та ритміки для дітей з інтелектуальними порушеннями.....	48
Бондаренко Д. А., Дорошенко Т. С., Панасюк Т. О., Келеш Т. О., Vareцька О. Ю., Петровська Т. М., Максименко Ю. А. Гендерні особливості ступеню фізичної активності підлітків Одеської області.....	55
Борщук В. В., Мажилівська К. Р. Використання активних та інтерактивних методів навчання на уроках природничих дисциплін.....	61
Боярська Т. В., Бобро О. В. Відновлення фізіологічної активності тканин молочної залози засобами фізичної реабілітації.....	65
Буховец Б. О. Зміни функціонального стану рівноваги школярів 12 років із депривацією зору....	71
Воробієнко А. А., Плиска О. І., Янчій Р. І. Статеві особливості відповіді клітинного та гуморального імунітету у щурів...	80
Воскобойнікова Г. Л., Довжук В. В., Коновалова Л. В., Іщенко А. А., Довжук Н. Ш. Педагогічний супровід студентської молоді в освітньому процесі в умовах повномасштабної війни.....	88
Галаманжук Л. Л., Демчик К. І. Стан розвитку рухового потенціалу дітей у дошкільний період.....	93
Годзієв М. А., Польщак Т. В., Гуца С. Г. Порівняльна оцінка ефективності застосування деяких методик лікувальної гімнастики при ідіоматичному сколіозі.....	103
Гребеніна А. А., Волчкова О. Є. Застосування засобів фізичної реабілітації в корекції моторного розвитку дітей раннього віку з наслідками уражень нервової системи.....	108

*Voskoboynikova G. L., Dovzhuk V. V., Konovalova L. V.,
Ishchenko A. A., Dovzhuk N. S.*

PEDAGOGICAL SUPPORT OF YOUTH STUDENTS IN THE EDUCATIONAL PROCESS IN THE CONDITIONS OF FULL-SCALE WAR

The purpose of the study: design and implementation of pedagogical support for students' competence training in professional activities using developed guidelines and methodological recommendations on the safety of the use of medicinal products, the use of chemical reagents and biologically active substances in laboratory practice.

Key word: *pedagogical support, students, studies, martial laws.*

УДК 796

*Галаманжук Л. Л., Демчик К. І.
(Україна, м. Кам'янець-Подільський)*

СТАН РОЗВИТКУ РУХОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДІТЕЙ У ДОШКІЛЬНИЙ ПЕРІОД

Вивчали стан розвитку рухового потенціалу дітей для формування адекватних програм його корекції фізичними вправами у дошкільний період. Поставлені завдання вирішували за допомогою загальнонаукових, педагогічних та методів математичної статистики. Одержані результати засвідчили існування вікових та статево зумовлених особливостей у розвитку рухового потенціалу дітей. Виявлені особливості необхідно враховувати при формуванні програм фізичної активності дітей у закладах дошкільної освіти, спрямованих на підвищення їхнього рухового потенціалу.

Ключові слова: *дошкільний період, діти, руховий потенціал, інноваційні підходи, адекватні методи діагностики.*

Актуальність дослідження

Досягнення високих результатів у фізичному розвитку дитини в дошкільний період, а також розвитку її моторики, формуванні оптимального рухового стереотипу неможливе без належної організації первинної діагностики цих комплексів характеристик [3; 5]. У зв'язку з цим актуалізуються дослідження, змістом яких повинні бути показники, що дозволяють оцінити комплексні характеристики організму дитини [2; 4]. Проте, дослідження у зазначеному напрямі поодинокі, хоча повинні здійснюватися систематично, що свідчить про необхідність їхнього проведення.

Мета дослідження полягала у встановленні стану розвитку рухового потенціалу дітей для формування адекватних програм його корекції фізичними вправами у дошкільний період.

Для досягнення поставленої мети вирішували такі **завдання**: 1) обґрунтувати актуальність досліджень у визначеному напрямі; 2) обрати адекватні методи дослідження; 3) отримати емпіричні дані щодо рухового потенціалу дітей у дошкільний період; 4) опрацювати отримані дані, інтерпретувати їх і узагальнити результати.

Забезпечували вирішення цих завдань адекватні **методи дослідження**, а саме із загальнонаукових методів – аналіз, порівняння, систематизацію, узагальнення матеріалів різних джерел інформації [1, с. 43]. При цьому, здійснювали мінімізацію суб'єктивних поглядів і суджень, перевагу надавали джерелам, виокремлених після застосування критичного підходу до їхнього вибору. Використовували для вибору джерел інформації бази даних Scopus, SPORT Discus, Web of Science, орієнтувалися на такі ключові слова: дошкільники, руховий потенціал, інноваційні підходи, адекватні методи діагностики; одночасно використовували комбінації й аббревіатури, що пов'язані з ключовими словами; також використовували списки джерел інформації, наведені у публікаціях дослідників. Так спочатку виокремили понад 40 джерел

інформації, після остаточного огляду опрацьовували 35; основні 5 навели у списку використаних джерел інформації. Крім цього, були використані методи дослідження на емпіричному рівні, зокрема педагогічне тестування та експеримент, що за змістом був констатувальним. Під час такого експерименту вивчали стан розвитку рухового потенціалу дітей за результатами виконання основних рухів, що визначені змістом чинних програм розвитку дітей у дошкільний період.

Для кожної вікової категорії дітей сформували по шість блоків вправ, зокрема: у ходьбі; бігові; з повзання, лазіння; а рівновагу; стрибкові; з кочення, ловіння, кидання. Для дітей 3-го року життя блок вправ «у ходьбі» містив 9 рухових дій, «бігові», «з повзання, лазіння» – по 6, «на рівновагу» – 8, «стрибкові» – 7, «з кочення, ловіння, кидання» – 14 рухових дій. Відповідно до зазначених блоків для дітей 4-го року життя кількість рухових дій становила відповідно 14, 11, 8, 8, 10, 9, для дітей 5-го року життя – 17, 18, 15, 15, 17, 13.

Шкала оцінювання досягнень у визначених рухових діях передбачала три рівні: труднощі у виконанні (виконувати завдання нетривалий час, з допомогою вихователя, з помилками, що негативно позначаються на техніці виконання і результаті) – 1 бал; практично нормальне виконання (дитина самостійно практично правильно виконує завдання, але при цьому припускається незначних помилок у техніці, виконує його невпевнено) – 2 бали; нормальне виконання (виконує завдання декілька разів поспіль без зміни якості, впевнено, з високою швидкістю (темпом, зусиллям)) – 3 бали. Тестування проводили наприкінці весни, тобто наприкінці вивчення матеріалу з фізичного виховання у закладі дошкільної освіти. Тестування організували як свята, що мали таку саму назву, як використаний блок рухових дій. Дітям заздалегідь повідомляли про ці свята, під час його проведення створювали позитивну атмосферу: на стінах розміщували малюнки з персонажами різних мультфільмів, які виконували рухові дії, що відповідали назві свята; розвішували різнокольорові кульки, гірлянди тощо. Під час проведення заходу деякі рухові дії виконувались

одночасно декількома дітьми (наприклад, біг за вихователем), інші – окремо кожною дитиною або у спосіб, зумовлений змістом завдання (наприклад, «парами по колу», «взявшись за руки» тощо). Наприкінці підводили підсумки, обирали найкращих у виконанні певної рухової дії, але так, щоби кожна дитина потрапила до переліку найкращих. Так забезпечували певне зрівнювання досягнень дітей без виокремлення лідера задля посилення ініціативності, зацікавленості, бажання виконувати поставлені завдання й прагненню досягати максимальних результатів. Ураховували принципи біоетики, викладені World Medical Association (WMA-2013) у Гельсінській декларації «Етичні принципи медичних досліджень за участю людей» та ЮНЕСКО у «Загальній декларації про біоетику і права людини». Це сприяло реалізації вимоги добровільності, анонімності, довіри; всі батьки надали згоду на участь дітей у дослідженні. Загальна кількість дівчаток склала 42, з них 3-го року життя – 14, 4-го – 16, 5-го року – 12, хлопчиків – 36, а саме відповідно 12, 14 та 10. Опрацьовували одержані емпіричні дані адекватними методами математичної статистики. Визначали середнє арифметичне, його помилка; порівняння двох середніх із використанням t-критерію, а граничними були такі рівні: $\alpha=0,05$, $\alpha=0,01$, $\alpha=0,001$.

Результати та їх обговорення

Стан розвитку рухового потенціалу дівчаток і хлопчиків у кожному віці періоду між 3 та 6 роками життя відзначався певними особливостями. Узагальнені оцінки за виконання основних рухових дій свідчили про таке. Д і в ч а т к а. Між 3 і 4 роками життя середня оцінка (максимальний бал – «3») за виконання шести завдань блоку «бігові вправи» становила $2,1 \pm 0,07$ балів (табл. 1). За виконання шести завдань блоку «вправи з повзання і лазіння» у групі дівчаток середній бал становив $2,3 \pm 0,07$. За виконання восьми завдань блоку «вправи на рівновагу» вибірка дівчаток одержала середній бал, що знаходився на рівні $1,9 \pm 0,07$. Після виконання дев'яти завдань блоку «вправи у ходьбі» середній бал дівчаток становив $2,1 \pm 0,09$.

Середній бал виконання дівчатками семи завдань блоку «стрибкові вправи» склав $1,9 \pm 0,06$ балів. Після виконання чотирнадцяти завдань блоку «вправи з кочення, ловіння, кидання» результат знаходився на рівні $1,9 \pm 0,07$ балів. Узагальнюючи можна відзначити, що між 3 і 4 роками життя у дівчаток найкращий результат у формуванні вмінь і навичок було досягнуто в блоці «вправи з повзання і лазіння», дещо менший – у блоці «бігові вправи» та «вправи у ходьбі».

У наступний період (між 4 та 5 роками життя) середні оцінки дівчаток певною мірою відрізнялися від одержаних одним роком раніше. Так, за виконання одинадцяти завдань блоку «бігові вправи» середній бал склав $2,4 \pm 0,06$. За виконання восьми завдань блоку «вправи з повзання і лазіння» досягнення дівчаток оцінили на рівні $2,2 \pm 0,07$ балів, виконання восьми рухових дій блоку «вправи на рівновагу» – на рівні $1,7 \pm 0,09$ балів.

За виконання чотирнадцяти рухових дій блоку «вправи у ходьбі» результат дівчаток становив $2,3 \pm 0,07$ балів.

Таблиця 1

Стан оволодіння дітьми руховими діями у період між 3 і 6 роками життя, балів

Блок рухових дій	Дівчатка		Хлопчики		<i>t-критерій</i>
	$\bar{x}$	<i>m</i>	$\bar{x}$	<i>m</i>	
<i>між 3 і 4 роками життя</i>					
Бігові	2,1	0,07	2,0	0,07	1,01
З повзання, лазіння	2,3	0,07	2,3	0,06	0
На рівновагу	1,9	0,07	2,0	0,07	1,01
У ходьбі	2,1	0,09	1,9	0,06	1,85
Стрибкові	1,9	0,06	2,4	0,06	5,89***
З кочення, ловіння, кидання	1,9	0,07	1,5	0,07	4,04***
<i>між 4 і 5 роками життя</i>					
З кочення, ловіння, кидання	1,7	0,1	1,8	0,07	0,82
На рівновагу	1,7	0,09	1,8	0,06	0,92

З повзання, лазіння	2,2	0,07	1,9	0,07	3,03**
Бігові	2,4	0,06	2,4	0,06	0
Стрибкові	2,1	0,07	2,0	0,06	1,08
У ходьбі	2,3	0,07	2,5	0,06	2,17*
<i>між 5 і 6 роками життя</i>					
Бігові	2,0	0,06	2,0	0,06	0
З кидання, метання, ловіння	1,9	0,07	1,5	0,07	4,04***
З повзання, лазіння	2,1	0,06	1,9	0,07	2,17*
На рівновагу	1,7	0,08	1,5	0,06	2,0*
Стрибкові	2,1	0,06	2,1	0,07	0
У ходьбі	2,0	0,07	2,0	0,07	0

Примітка. Тут і далі «*» позначено достовірність відмінності двох середніх на рівні:

«*» – $p < 0,05$, «**» – $p < 0,01$, «***» – $p < 0,001$

Виконання десяти рухових дій блоку «стрибкові вправи» було оцінено на рівні $2,1 \pm 0,07$ балів, а після виконання дев'яти рухових дій блоку «вправи з кочення, ловіння, кидання» середня оцінка дівчаток склала $1,7 \pm 0,1$ балів. Узагальнюючи одержані дані відзначаємо, що між 4 і 5 роками життя в дівчаток найбільш високий результат формування вмінь і навичок був у рухових діях, що утворювали блок «бігові вправи», «вправи у ходьбі», дещо нижчий результат – у рухових діях блоку «вправи з повзання і лазіння».

Між 5 і 6 роками життя результати дівчаток відзначалися певними особливостями. Так, за виконання вісімнадцяти завдань блоку «бігові вправи» середня оцінка склала $2,0 \pm 0,06$ балів. Після виконання п'ятнадцяти завдань блоку «вправи з повзання, лазіння» та блоку «вправи на рівновагу» ця діяльність була оцінена на рівні $2,1 \pm 0,06$ та $1,7 \pm 0,08$ балів відповідно.

Водночас було встановлено, що за виконання сімнадцяти рухових дій блоку «вправи у ходьбі» та «стрибкові вправи» досягнення дівчаток було оцінено на рівні $2,0 \pm 0,07$ та $2,1 \pm 0,06$ балів відповідно. Виконання тринадцяти завдань блоку «вправи з кидання, метання, ловіння» дало результат, що знаходився на рівні $1,9 \pm 0,07$ балів.

Отже протягом періоду між 5 і 6 роками життя у дівчаток формування умінь і навичок відбувалося найкраще у рухових діях, що належали до блоку «вправи з повзання, лазіння» та «стрибкові вправи», дещо гірше – у рухових діях блоку «бігові вправи» та «вправи у ходьбі».

Х л о п ч и к и. Було встановлено, що за виконання рухових завдань досліджуваних блоків хлопчики одержували середні оцінки, що відзначалися певними, але передусім – віковими особливостями. Так, між 3 і 4 роками життя за виконання рухових дій блоку «бігові вправи» їхні досягнення оцінили на рівні $2,0 \pm 0,07$ балів (див. табл. 1). За виконання рухових дій блоку «вправи з повзання і лазіння» досягнення середній бал хлопчиків був на рівні $2,3 \pm 0,06$. Після виконання рухових дій блоку «вправи на рівновагу» хлопчики середня оцінка склала $2,0 \pm 0,07$ балів. За виконання рухових дій блоку «вправи у ходьбі» хлопчики одержували оцінки, які зумовили середній бал на рівні $1,9 \pm 0,06$. Виконання рухових дій блоку «стрибкові вправи» було оцінено узагальненим середнім балом на рівні $2,4 \pm 0,06$. Нарешті, виконання хлопчиками рухових дій блоку «вправи з кочення, ловіння, кидання» було оцінене узагальненою середньою оцінкою на рівні $1,5 \pm 0,07$ балів. Іншими словами, між 3 і 4 роками життя хлопчиків найбільшими були досягнення у формуванні рухових умінь і навичок в діях блоку «стрибкові вправи» та блоку «вправи з повзання, лазіння», дещо меншими – в діях блоку «бігові вправи» та «вправи на рівновагу».

Між 4 і 5 роками життя виконання визначених змістом чинних програм рухових дій після їхнього вивчення відзначалося певними особливостями. Про це свідчили такі одержані результати: середня оцінка у першому зазначеному раніше блоці склала $2,4 \pm 0,06$ балів, у другому блоці – $1,9 \pm 0,07$ балів, третьому – $1,8 \pm 0,06$ балів, четвертому – $2,5 \pm 0,06$ балів, п'ятому – $2,0 \pm 0,06$ балів, шостому – $1,8 \pm 0,07$ балів.

Між 5 і 6 роками життя хлопчики відзначалися певними особливостями оволодіння технікою виконання рухових дій визначених блоків. Так, середня оцінка за виконання рухових завдань блоку «бігові вправи» становила $2,0 \pm 0,06$

балів, блоку «вправи з повзання і лазіння» – $1,9 \pm 0,07$ балів, «на рівновагу» – $1,5 \pm 0,06$ балів, «у ходьбі» – $2,0 \pm 0,07$ балів, «стрибкових вправ» – $2,1 \pm 0,07$ балів, «із кочення, ловіння, кидання» – $1,5 \pm 0,07$ балів.

Порівнюючи між собою оцінки дівчаток та хлопчиків однакового віку виявили розбіжності у досягненнях. Зокрема, між 3 і 4 роками життя дівчатка краще (на рівні від $p < 0,05$ до $p < 0,001$) виконували завдання блоку «вправи з кочення, ловіння, кидання», але поступалися хлопчикам у виконанні рухових дій блоку «стрибкові вправи». У решті рухових дій розбіжності були відсутніми, що свідчило про однаковий рівень сформованості умінь і навичок.

Між 4 і 5 роками життя відрізнялися оцінки за виконання рухових дій таких блоків: у «вправах з повзання, лазіння» оцінка була вищою у дівчаток, у «вправах із ходьби», навпаки кращого результату досягли хлопчики. У решті рухових дій оцінки не відрізнялися на статистично значущу величину, що свідчило про однаковий рівень сформованості у них рухових умінь і навичок.

Між 5 і 6 роками життя картина розбіжностей була іншою: дівчатка відзначалися значно вищими, ніж хлопчики, оцінками за виконання рухових дій блоку «вправи з кидання, метання, ловіння», блоку «вправ із повзання, лазіння», блоку «вправ на рівновагу». Щодо інших блоків, то тут оцінки дівчаток і хлопчиків були практично однаковими.

Одержані дані свідчили, що за узагальненими оцінками стану оволодіння руховими діями розвиток рухового потенціалу дівчаток і хлопчиків у кожному віці між 3 та 6 роками життя рівню, що був нижчим від необхідного. Як одну з причин такого результату розглядали недостатню ефективність занять фізичними вправами у закладі дошкільної освіти в аспекті успішного вирішення означеного завдання. Відзначили також, що характерною була особливість, яка полягала в розбіжностях стану розвитку певних систем керування рухами у дівчаток і хлопчиків однакового віку. Зокрема, між 3 і 4, а також 4 і 5 роками життя, значення певних показників були кращими у хлопчиків, тоді як інших показників – у дівчаток. Щодо періоду між 5 і 6 роками життя, то тут картина

змінюється: значення половини досліджуваних показників дівчаток і хлопчиків були практично однаковими, тоді як іншої половини – суттєво відрізнялися, але в усіх випадках на користь дівчаток.

Одержаний результат певною мірою узгоджується з висновками дослідників про те, що виявлені розбіжності зумовлені неврахуванням особливостей, пов'язаних із розвитком моторної функції у дітей із різною спрямованістю рухової асиметрії рук.

Висновки

1. У дівчаток між 3 і 4 роками життя найкращий результат у формуванні вмінь і навичок було досягнуто в діях із повзання і лазіння, дещо менший – бігових діях та з ходьби. Між 4 та 5 роками життя такі результати встановлено відповідно у бігових діях, із ходьби та діях із повзання, лазіння. Між 5 і 6 роками життя найбільш високим рівнем сформованості вмінь і навичок відзначалися рухові дії з повзання, лазіння, дії зі стрибків, дещо нижчим рівнем – дії у бігу, ходьбі.

2. У хлопчиків виявлено такі особливості формування рухового потенціалу: між 3 і 4 роками життя найбільшим внеском відзначаються рухові дії зі стрибків, із повзання, лазіння, а дещо меншим – бігові дії, з рівноваги. Між 4 і 5 роками життя таким результатом відзначаються рухові дії відповідно з ходьби, бігу та зі стрибків, повзання і лазіння. Між 5 і 6 роками життя до зазначених належать рухові дії зі стрибків, ходьби, бігу та дії з повзання і лазіння.

3. Між 3 та 5 роками життя руховий потенціал дівчаток та хлопчиків можна умовно охарактеризувати як практично однаковий, тоді як між 5 і 6 роками – перевагу демонстрували дівчата: вони демонстрували значно вищі, ніж хлопчики, досягнення у виконанні рухових дій з кидання, метань, ловіння, дій із повзання, лазіння та на рівновагу; в інших блоках рухових дій результати дівчаток та хлопчиків були практично однаковими.

Список використаних джерел

1. Галаманжук Л. Л., Єдинак Г. А. Основи наукових досліджень: навч.-метод. посібник [Електронне видання]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський нац. університет імені Івана Огієнка, 2021. 189 с.
2. Кулик Н. А. Корекція фізичного стану дошкільників 5–6 років з використанням елементів легкої атлетики: монографія. Суми: ФОП Цьома С. П., 2021. 248 с.
3. Маляр Н. С. Організаційно-методичні основи превентивного фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку: дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання та спорту: 24.00.02 ТНПУ імені Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2014. 197 с.
4. Пангелова Н. Є. Формування гармонійно розвиненої особистості дітей дошкільного віку в процесі фізичного виховання: монографія. Переяслав-Хмельницький: ФОП Лукашевич О. М., 2013. 432 с.
5. Фізичний розвиток дітей раннього віку : метод. вказ. для студентів 3-го курсу мед. фак-тів / Т. В. Фролова, О. В. Атаманова, І. І. Терещенкова, А. С. Сенаторова. Харків : ХНМУ, 2020. 32 с.

Galamanzhuk L. L., Demchyk K. I.

STATE OF DEVELOPMENT OF CHILDREN'S MOTION POTENTIAL IN THE PRESCHOOL PERIOD

Abstract. *The state of development of children's motor potential was studied in order to form adequate programs for its correction with physical exercises in the preschool period. The tasks were solved using adequate research methods. The obtained results proved the existence of age- and gender-specific features in the development of children's motor potential. The identified features must be taken into account when forming children's physical activity programs in preschool education institutions, aimed at increasing their motor potential.*

Key words: *preschool period, children's, motor potential, innovative approaches, adequate diagnostic methods.*

УДК 615.825.03:616.711-007.5-021.3

Годзієв М. А., Польщаківа Т. В., Гуца С. Г.

(Україна, м. Одеса)

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ДЕЯКИХ МЕТОДИК ЛІКУВАЛЬНОЇ ГІМНАСТИКИ ПРИ ІДІОПАТИЧНОМУ СКОЛІОЗІ

***Анотація.** У роботі наведено результати порівняльного аналізу ефективності застосування двох методик лікувальної гімнастики у комплексному лікуванні ідіопатичного сколіозу. Показано, що обидві методики мають позитивний ефект, при цьому у методичних підходах повинна бути різниця, слід враховувати індивідуальні особливості хворого та рівень володіння методикою фахівця. Отриманий результат вважається задовільним, враховуючи тяжкість цієї патології та її складність її коригування.*

***Ключові слова:** ідіопатичний сколіоз, лікувальна гімнастика.*

Актуальність. Сколіотична хвороба являє собою деформацію хребта у трьох площинах мабуть и є, мабуть, однією з найзагадковіших проблем серед хвороб опорно-рухового апарату. Етіологія ідіопатичного сколіозу не відома, що впливає із його назви. На разі в Україні та у світі частота захворюваності на сколіоз неухільно зростає та складає [1; 2]. Питання лікування цієї патології теж повністю не вивчено. Існує багато методик та різні погляди на їх ефективність [3; 4].

Враховуючи вищенаведене метою цієї роботи було проведення порівняльної оцінки ефективності застосування лікувальної гімнастики по

Наукове видання

АДАПТАЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

XIV Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої
105-річчю з дня заснування кафедри фізичної реабілітації,
біології і охорони здоров'я та
60-річчю створення лабораторії функціональної діагностики
імені професора Т. М. Цонєвої

19–20 вересня 2024 року
м. Одеса

Частина 2

Матеріали зверстані з електронних носіїв, наданих авторами публікацій.
Відповідальність за наукову достовірність матеріалів та відсутність плагіату
несуть автори

Головний редактор А. І. Босенко
Технічні редактори: О. В. Бобро
Дизайн обкладинки А. І. Босенко, Н. А. Орлик, М. С. Топчій
(фото Н. А. Орлик)